

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Michaely Bejčkové a Mgr. Aleny Krýlové v právní věci žalobce: N. D. N., státního příslušníka Vietnamské socialistické republiky, zastoupeného Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, 602 00 Brno, proti žalované Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, poštovní schránka 155/S0, 140 21 Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, ze dne 1. 9. 2008, č. j. CPR-5006-1/ČJ-2008-9CPR-C215,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, ze dne 1. 9. 2008, č. j. CPR-5006-1/ČJ-2008-9CPR-C215, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 7680 Kč ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku do rukou žalobcova zástupce Mgr. Marka Sedláka, advokáta.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 23. 1. 2008 zamítla Policie České republiky, Oblastní ředitelství Služby cizinecké policie Praha, Inspektorát cizinecké policie Příbram, skupina povolování pobytu Beroun, podle § 87k odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. 326/1999 Sb.“), žalobcovu žádost o povolení k trvalému pobytu na území České republiky, neboť je důvodné nebezpečí, že by žalobce mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Toto závažné narušení veřejného pořádku spatřoval orgán I. stupně v tom, že žalobce (který podle vlastního vyjádření vstoupil na území ČR v listopadu 2003, případně v březnu 2004) uznal otcovství k nezletilému M. N. (narozenému dne 13. 3. 2000) účelově s cílem obejít podmínky stanovené zákonem pro povolení k pobytu.

Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie (právní předchůdkyně žalované) zamítla žalobcovo odvolání proti tomuto rozhodnutí dne 1. 9. 2008 a napadené rozhodnutí potvrdila. Porušení veřejného pořádku spatřoval odvolací orgán nejen v účelovém uznání otcovství, ale také v tom, že žalobce vstoupil na území bez cestovního dokladu, který by jej opravňoval k pobytu na území.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobce setrval na tom, že v jeho případě jsou splněny důvody pro udělení povolení k trvalému pobytu (je totiž rodinným příslušníkem státního občana ČR, nezletilého M. N.). Odvolací orgán se ve svém rozhodnutí dovolává vágního pojmu „*veřejný pořádek*“, což žalobce považuje za absurdní, a přitom nebere v úvahu fakt, že žalobce má v ČR syna. Jeho rozhodnutí by proto mělo být zrušeno.

Žalovaná ve vyjádření k žalobě setrvala na závěrech vyslovených v napadeném rozhodnutí a navrhla zamítnutí žaloby. Zdůraznila, že samotné předložení zákonem stanovených dokladů nemá automaticky za následek kladné rozhodnutí ve věci; šetřením je třeba zjistit skutečný stav věci a z něj vyvodit závěry.

Žaloba je důvodná.

Podle § 87h odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., ve znění do 20. 12. 2007, vydá Policie rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie na jeho žádost povolení k trvalému pobytu, jestliže je rodinným příslušníkem státního občana České republiky, který je na území přihlášen k trvalému pobytu, nebo rodinným příslušníkem občana jiného členského státu Evropské unie, kterému bylo vydáno povolení k trvalému pobytu na území. Podle § 87k odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., ve znění do 20. 12. 2007, zamítne Policie nebo ministerstvo žádost o povolení k trvalému pobytu, jestliže je důvodné nebezpečí, že by žadatel mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek.

Žalobce podal žádost dne 6. 6. 2007; v průběhu správního řízení, resp. ještě před vydáním rozhodnutí v I. stupni, byl zákon č. 326/1999 Sb. novelizován zákonem č. 379/2007 Sb. (i v dotčených ustanoveních); podle přechodného ustanovení čl. II zákona č. 379/2007 Sb. však platilo, že řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle zákona č. 326/1999 Sb. ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Správní orgány tedy postupovaly správně, pokud užily zákon ve znění účinném do 20. 12. 2007.

Novelizací provedenou zákonem č. 379/2007 Sb. byly pozměněny i důvody, pro které je třeba zamítnout žádost o povolení k trvalému pobytu. Do 20. 12. 2007 platilo podle § 87k odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., že žádost bude zamítnuta, jestliže mj. a) žadatel nepředloží náležitosti stanovené zákonem, b) je důvodné nebezpečí, že by žadatel mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek, a c) žadatel uzavřel manželství s cílem získat povolení k trvalému pobytu; to neplatí, pokud se v manželství narodilo dítě nebo bylo v době trvání manželství manžely dítě nezrušitelně osvojeno [plus další důvody podle písmen d), e) a f), které nebyly novelizací dotčeny]. Po novelizaci účinné k 21. 12. 2007 zůstala písmena a) a b) ustanovení § 87k odst. 1 nezměněna; podle novelizovaného písmena c) se však nově důvodem pro zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu stala skutečnost, že se žadatel dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k trvalému pobytu, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství. Starší znění tedy neobsahovalo obecnou formulaci o obcházení zákona a vázalo zamítnutí žádosti výlučně na účelové uzavření manželství; novelizované znění bylo – jak je zřejmé z důvodové zprávy – přijato právě pod vlivem změny taktiky ze strany cizinců žádajících o povolení k trvalému pobytu. Nové znění je obecnější a umožňuje postihovat různé způsoby obcházení zákona; účelový sňatek a účelové otcovství jsou tu uvedeny pouze demonstrativně.

Žalobcova situace, v níž správní orgán usoudil na účelové uznání otcovství, však byla posuzována ještě podle znění účinného do 20. 12. 2007, které tento pojem neznalo. Správní orgány proto využily ustanovení § 87k odst. 1 písm. b) a hodnotily žalobcovo jednání jako závažné narušení veřejného pořádku.

Tato kvalifikace však nemůže obstát. Pojem „závažné narušení veřejného pořádku“, s kterým pracuje zákon č. 326/1999 Sb., se v soudní praxi vyskytuje zejména právě v souvislosti s žádostmi o povolení k trvalému pobytu (§ 87k odst. 1) a také jde o jeden z důvodů pro správní vyhoštění z přechodného pobytu na území [§ 119 odst. 1 písm. b)]. Judikatura vykládající tento pojem byla v posledních letech poměrně nejednotná; v jednom případě soudy považovaly za závažné narušení veřejného pořádku již právě skutečnost, že cizinec uzavřel účelové manželství (srov. č. 1335/2007 Sb. NSS), v dalším naproti tomu bylo zdůrazněno, že závažné narušení veřejného pořádku nemusí být dáno ani tehdy, pokud byl cizinec odsouzen za trestný čin (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2009, č. j. 5 As 51/2009-68, www.nssoud.cz).

Otázka výkladu pojmu – konkrétně ve věci týkající se správního vyhoštění – byla proto předložena rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu, který svým usnesením ze dne 26. 7. 2011 (publikováno pod č. 2420/2011 Sb. NSS) vyslovil, že narušením veřejného pořádku podle § 119 odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. může být jen takové jednání, které bude představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. I v takovém případě je však nutno zohlednit individuální okolnosti života cizince a přihlídnout k jeho celkové životní situaci. V odůvodnění se rozšířený senát věnoval i některým typickým konkrétním jednáním, která byla v dosavadní judikatuře považována za závažné narušení veřejného pořádku; dospěl přitom k závěru, že skutečné, aktuální a závažné ohrožení základního zájmu společnosti nepředstavuje ani samotný nelegální vstup či nelegální pobyt na území ČR, ani skutečnost, že cizinec uzavřel účelové manželství. K tomu rozšířený senát poukázal – kromě samotného textu zákona, který by neměl být vykládán extenzivně – také na text směrnice 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, která ve svém čl. 27 odst. 2 žádá, aby opatření z důvodu veřejného pořádku byla provedena v souladu se zásadou přiměřenosti a aby byla založena výlučně na osobním chování dotčené osoby, které musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Krom toho odkázal i na judikaturu Evropského soudního dvora, z níž jednoznačně plyne, že samotný fakt účelového uzavření manželství zpravidla nebude představovat takové ohrožení.

Podle městského soudu je nutno tyto závěry použít i v případě nyní projednávaném. Ačkoli soud považuje skutkový stav za řádně zjištěný (žalobce ve věci odmítl vypovídat, a nezpochybnil tak své tvrzení z roku 2004, podle nějž vstoupil na území až v roce 2003 či 2004; stěží tak mohl být otcem dítěte, které se narodilo české státní občance J. O. v roce 2000) a nepochybuje o tom, že žalobcovo jednání bylo obcházením zákona, nemůže s ohledem na rozhodnutí rozšířeného senátu obstát právní kvalifikace žalobcova jednání jakožto závažného narušení veřejného pořádku podle § 87k odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., ve znění do 20. 12. 2007. Účelové uznání otcovství je stejně jako účelové uzavření manželství jednáním, které je v rozporu se smyslem a cílem zákona č. 326/1999 Sb., resp. s pravidly pobytu cizinců, která jsou zde stanovena; neoprávněný vstup a pobyt na území jsou pak dokonce v přímém rozporu se zákonem; ani jedno z těchto jednání však není závažným narušením veřejného pořádku, pokud k němu nepřistoupí další skutečnosti bezprostředně ohrožující některý ze základních zájmů společnosti – což se v této věci nestalo.

Městský soud proto zrušil napadené rozhodnutí žalované a vrátil jí věc k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.); v něm bude žalovaná vázána právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Žalobce byl v tomto řízení úspěšný, a podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu proto náleží náhrada nákladů řízení, která v tomto případě spočívá výlučně v odměně advokáta (žalobce byl osvobozen od soudních poplatků). Žalobcův původní zástupce, advokát Mgr. Petr Řehák, vykonal dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), tedy převzetí věci a podání žaloby, za něž mu náleží odměna ve výši 2 x 2100 Kč, včetně paušálních výdajů spojených s těmito úkony ve výši 2 x 300 Kč (odměna celkem 4800 Kč). Věc pak převzal a za žalobce v ní dále jednal (aniž ovšem učinil podání k soudu ve věci samé) advokát Mgr. Marek Sedlák, jemuž tak náleží odměna za převzetí věci, včetně paušálních výdajů, ve výši 2400 Kč. Jelikož je Mgr. Sedlák plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho odměna o částku, kterou je povinen odvést z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů (tato částka činí 480 Kč). Celkem tedy žalobci na nákladech řízení náleží (4800 + 2400 + 480 =) 7680 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 20. dubna 2012

JUDr. Eva Pechová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:

Sylvie Kosková